

BESLUT OM OBLIGATORISK HÄLSOKONTROLL ENLIGT 16 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER VID GRÄNSÖVERGÅNGARNA INOM REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLANDS OMRÅDE

ÄRENDE

Beslut med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar om obligatorisk hälsokontroll för att förhindra spridning av den i 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar avsedda allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 som orsakas av viruset SARS-CoV-2.

BAKGRUND

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 26 januari 2021 förordat att social- och hälsovårdsministeriet kompletterar handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet har 28.1.2021 utfärdat ett styrbrev om begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av den nya virusvarianten och epidemin (VN/909/2021). Enligt brevet utgör de nya varianter av SARS-CoV-2 som har upptäckts ett nytt potentiellt betydande epidemiologiskt hot. Dessa virusvarianter sprider sig betydligt snabbare än coronavirusets tidigare subtyper. Trots att letaliteten inte verkar ha ökat kan den nya virusvarianten leda till en epidemi som sprids betydligt snabbare än förut, och på grund av det ökade antalet sjukdomsfall allvarligt hota hälso- och sjukvårdssystemets bärkraft. Eftersom den nya virusvarianten utgör ett allvarligt nytt hot har handlingsplanen för hybridstrategin kompletterats den 26 januari 2021. Statsrådet har förordat kompletteringen genom sitt principbeslut (STM/12/2021). I brevet ges baserat på handlingsplanen rekommendationer för åtgärder i det rådande läget. I brevet lyfter man också fram att kompletteringen av handlingsplanen beskriver hur två olika situationer där epidemin accelererar kan se ut och åtgärdshelheterna för dessa situationer.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har i sina anvisningar 4.2.2021 och 29.3.2021 rekommenderat att alla resenärer från riskländer ska hänvisas till ett coronavirustest vid gränsövergångsstället.

Regionförvaltningsverket har med sina beslut 26.2.2021 med stöd av 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar förordnat Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt (ESAVI/6612/2021), Helsingfors stad (ESAVI/6610/2021), Kymmenedalens social- och hälsovårdssamkommun (ESAVI/6613/2021) och Vanda stad (ESAVI/6603/2021) att i sina områden ordna hälsokontroller vid gränsövergångarna av de personer som reser in i Finland från ett riskland för att förhindra spridning av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 som orsakas av viruset SARS-CoV-2. Förordnandet var i kraft under tiden 1.3–31.3.2021. Besluten har förlängts för tiden 1.4–30.4.2021 (ESAVI/10261/2021), 1.5–31.5.2021 (ESAVI/13546/2021) och för tiden 1.6–30.6.2021 (ESAVI/18051/2021).

För att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 har regionförvaltningsverket med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar 17.3.2021 (ESAVI/9535/2021) förordnat att alla personer som via gränsövergångarna i Helsingfors stads hamnar, gränsövergången vid Helsingfors-Vanda internationella flygplats och Vaalimaa gränsstation i Vederlax kommer till Finland från ett riskland omedelbart efter inresan ska genomgå en hälsokontroll som ordnas av Helsingfors stad, Vanda stad eller samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen. I beslutet avses med personer som kommer från riskländer sådana personer som inom 14 dygn före inresan har vistats i ett land där incidensen av covid-19 överstiger 25 / 100 000 personer / 14 dygn. Förordnandet gäller inte barn som är födda 2008 eller senare och inte heller transport- och logistikpersonal i deras arbetsuppgifter. Förordnandet är i kraft under tiden 18.3.2021–31.3.2021.

Regionförvaltningsverket har förlängt beslutet för tiden 1.4–30.4.2021 (ESAVI/10292/2021) och för tiden 1.5–31.5.2021 (ESAVI/13542/2021) och därmed för att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 förordnat att de personer som via gränsövergångarna i Helsingfors stads hamnar, gränsövergången vid Helsingfors-Vanda flygplats, Nuijamaa gränsstation och Vaalimaa gränsstation i Vederlax kommer till Finland från ett riskland omedelbart efter inresan ska genomgå en hälsokontroll.

UTLÅTANDEN

Regionförvaltningsverket har i ärendet begärt utlåtanden av Institutet för hälsa och välfärd (THL) och Södra Karelen, Helsingfors och Nylands och Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt samt av Helsingfors stad och Vanda stad.

Enligt **Institutet för hälsa och välfärds** utlåtande 17.3.2021 har Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar ECDC publicerat en riskbedömning enligt vilken nya virusvarianter av SARS-CoV-2 kan spridas klart snabbare än de tidigare undertyperna av coronaviruset. Vissa av de nya virusvarianterna innehåller en mutation som påverkar effekten av vaccinet mot covid-19. ECDC har 12.3.2021 gett medlemsländerna anvisningar om testnings- och karantänåtgärder som ska riktas mot resenärerna vid gränserna. THL har 4.2.2021 gett en rekommendation om tester som ska göras vid gränsövergångarna och 17.2.2021 en rekommendation till transportföretagen och rederierna om att ett negativt coronavirustest ska förutsättas av alla resenärer som kommer till Finland från utlandet. THL:s rekommendationer som beskrivs ovan överensstämmer med anvisningarna från ECDC.

THL anser att det för att kontrollera covid-19-epidemin och förhindra att nya virusvarianter sprids är nödvändigt att man vid gränsövergångarna så noga som möjligt följer THL:s rekommendationer om rutinerna för tester och karantän. THL anser vidare att regionförvaltningsverken bör säkerställa att testning och karantän genomförs genom att förelägga i 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) avsedda obligatoriska hälsokontroller för de resenärer som inom 14 dygn före inresan har vistats i länder där incidensen av covid-19 är högre än 25 / 100 000 personer / 14 dygn (s.k. riskländer).

Rekommendationen om obligatorisk hälsokontroll gäller inte transitpassagerare som inte avlägsnar sig från transitområdet, transport- och logistikpersonal i deras arbetsuppgifter och inte heller barn som är födda 2008 eller senare.

Alla passagerare som har symtom som passar in på covid-19 ska alltid hänvisas till hälsokontroll och coronavirustest oberoende av från vilket land de kommer.

Vid inreseställen iaktas THL:s anvisningar om coronavirustest och beaktas bl.a. förhandstestning av coronavirus, intyg över tidigare covid-19-sjukdom och undantag från testpraxis, på det sätt som det konstateras i THL:s anvisningar.

En läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan sätta en person i en 14 dygn lång karantän, om det inte på ett tillförlitligt sätt kan säkerställas att eventuell smittspridning förhindras på något annat sätt (lagen om smittsamma sjukdomar 1227/2016, 60 §). Om personen exempelvis vägrar delta i hälsokontroll och/eller testning kan det vara motiverat att försätta personen i karantän. Karantänbeslut meddelas på basis av en individuell bedömning.

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS) konstaterar i sitt utlåtande 19.5.2021 att besluten enligt 15 och 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar bör förlängas. HNS konstaterar i sitt utlåtande att det i besluten dessutom bör göras obligatoriskt att delta i hälsokontroll

tidigast 72 timmar efter ankomsten till Finland och rekommenderas frivillig karantän innan hälsokontrollen utförs. För att en hälsokontroll med coronavirustest 72 timmar efter ankomsten till landet ska kunna genomföras på ett heltäckande sätt, bör föreläggandet om detta meddelas enhetligt genom ett gemensamt beslut av alla regionförvaltningsverk och omfatta hela Finland.

Dessutom föreslår HNS i sitt utlåtande att regionförvaltningsverket utreder möjligheterna att fatta ett allmänt karantänbeslut i form av ett beslut enligt 71 § i lagen om smittsamma sjukdomar för de inresande som inte på ett trovärdigt sätt kan anses låta testa sig efter inresan eller vara i frivillig karantän. HNS konstaterar att det i praktiken inte är möjligt att fatta individuella karantänbeslut vid gränsövergångsställena.

HNS konstaterar att även om coronaläget har börjat lätta under våren har incidensen minskat långsammare under de senaste två veckorna. Till exempel i Nyland befinner man sig fortfarande i samhällsspridningsfasen enligt definitionen i regeringens hybridstrategi, och det finns fortfarande en risk för att läget åter försämras. I synnerhet i Päijänne-Tavastland har antalet infektioner åter börjat öka kraftigt. För närvarande är det de indiska virusvarianterna som är mest oroväckande, eftersom de enligt förhandsuppgifter är klart mer smittsamma än det ursprungliga viruset och kan orsaka en ny epidemivåg om de börjar sprida sig i Finland. HNS konstaterar att det för närvarande också i viss mån är oklart vilken effekt de coronavaccin som används i Finland har på de indiska virusvarianterna. Dessutom har största delen av befolkningen endast fått en vaccindos, vars skyddseffekt särskilt mot virusvarianter är nedsatt. Av dessa orsaker bör man med alla medel hejda de indiska virusvarianternas spridning till Finland.

HNS konstaterar att även om turismen fortfarande har varit liten och på basis av givna anvisningar i praktiken i huvudsak endast gällt nödvändig trafik, är det i och med sommaren sannolikt att turismen kommer att öka åtminstone i någon mån. Enligt nuvarande uppgifter kommer EU:s inre gränskontroller att fortsätta i Finland åtminstone fram till ungefär mitten av juni, men det är möjligt att de inre gränserna öppnas på ett kontrollerat sätt efter detta. Om detta sker kommer också det att ha en direkt effekt som ökar antalet passagerare.

Dessutom konstaterar HNS att också Finlands matcher i fotbolls-EM i S:t Petersburg och Köpenhamn sammanfaller med perioden för det nu föreslagna beslutet. Det kan antas att sammanlagt minst tusen finländare i vilket fall som helst kommer att resa till matcherna. EM-tävlingarna kommer således att vara den första utmaningen för hanteringen av gränssäkerheten och epidemiläget. Det är därför skäl att beakta EM-tävlingarna som en separat fråga också i regionförvaltningsverkets beslut. I synnerhet hälsokontroller, inklusive coronatest, som genomförs tidigast 72 timmar efter ankomsten till landet efter en kort utlandsresa i anslutning till EM-tävlingarna är av central

betydelse för att konstatera eventuell smitta som fåtts under resan och för att förebygga uppkomsten av smittkedjor.

Södra Karelens social- och hälsovårdsdistrikt anser i sitt utlåtande 21.5.2021 att det fortfarande är nödvändigt att förlänga beslutet enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar, eftersom det vid gränskontrollen har konstaterats positiva smittfall också i maj 2021 och utan ett obligatoriskt krav skulle deltagandet i hälsokontrollen inte vara heltäckande. Eksote konstaterar dock att det bör beaktas att med beaktande av hälso- och sjukvårdens kapacitet är detta möjligt att genomföra endast med de begränsningar av öppettiderna som nämns ovan och om trafikvolymen är ungefär lika stor som i maj. Det viktigaste med tanke på hälso- och sjukvården är i fortsättningen förhandstestning och att gränsmyndigheterna kontrollerar intyg samt att säkerställa att testen efter 72 timmar genomförs heltäckande t.ex. obligatoriskt genom Finentry.

Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt konstaterar i sitt utlåtande 18.5.2021 att det är nödvändigt med en förlängning av besluten enligt 15 och 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar till och med 30.6.2021. Enligt samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen påverkas situationen i juni förutom av det allmänna epidemiläget även av den ökade gränstrafiken i anslutning till fotbolls-EM i S:t Petersburg och därmed av risken för smittspridning.

Helsingfors stad konstaterar i sitt utlåtande 21.5.2021 att det fortfarande är nödvändigt att förlänga besluten som avses i 15 och 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar, eftersom en heltäckande testning av resenärer inte är möjlig utan ett förpliktande förordnande och dithörande tvångsmedel.

Vanda stad konstaterar i sitt utlåtande 21.5.2021 att en förlängning av besluten enligt 15 och 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar är motiverat och att det underlättar arbetet på fältet. Enligt uppgifter från Vanda stad hade största delen av de inresande till Helsingfors-Vanda flygplats intyg över ett negativt förhandstest eller att de redan tidigare haft covid-19. Efter att regionförvaltningsverkets föreläggande om obligatorisk hälsokontroll trädde i kraft och processen på Helsingfors-Vanda flygplats förbättrats ytterligare har antalet personer som vägrat genomgå hälsokontroll minskat till ett minimum.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Förordnande

Regionförvaltningsverket förordnar med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar att alla personer som anländer till Finland från ett riskland via gränsövergångarna inom regionförvaltningsverkets verksamhetsområde omedelbart efter inresan ska genomgå en hälsokontroll som ordnas av Helsingfors stad, Vanda stad, Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt eller Kymmenedalens social- och hälsovårdssamkommun i syfte att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19.

I beslutet avses med personer som kommer från riskländer sådana personer som inom 14 dygn före inresan har vistats i ett land där incidensen av covid-19 överstiger 25 / 100 000 personer / 14 dygn.

Förordnandet gäller inte barn som är födda 2008 eller senare och inte heller transport- och logistikpersonal i deras arbetsuppgifter.

Förordnandet är i kraft under tiden 1.6–30.6.2021.

Motivering

Tillämpade bestämmelser

Enligt 7 § i grundlagen (731/1999) har alla rätt till liv och till personlig frihet, integritet och trygghet.

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade.

Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses.

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

Enligt 14 § i samma lag ska kommunen anordna allmänna vaccinationer och hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Det är frivilligt att delta i vaccinationer eller hälsokontroller.

Enligt 15 § 1 momentet i samma lag kan regionförvaltningsverket förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om undersökningen behövs för förhindrande av att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Det är frivilligt att delta i hälsokontrollen.

Enligt samma paragraf 2 momentet utförs hälsokontrollen av läkare eller under läkares uppsikt av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården med lämplig utbildning. Som en del av kontrollen kan nödvändiga prover tas och andra undersökningar utföras som inte medför betydande olägenhet för den som undersöks.

Enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som avses i 14 och 15 §, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Beslutet kan riktas till en enskild person eller till flera personer.

Enligt 2 momentet i samma paragraf kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om obligatorisk hälsokontroll av en enskild person, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

I 22 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att den som har insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom och den som har utsatts eller med fog misstänks ha utsatts för smitta av en sådan sjukdom ska för den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som utreder saken uppge sitt namn, sitt födelsedatum eller sin personbeteckning, sina kontaktuppgifter, sin hemkommun och eventuell annan vistelseort samt andra nödvändiga uppgifter som behövs för att förhindra spridningen av den smittsamma sjukdomen.

I 60 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare i tjänsteförhållande som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att en person ska hållas i karantän i högst en månad. Beslut om karantän kan meddelas den som konstaterats eller med fog misstänks ha utsatts för en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

I 88 § i lagen om smittsamma sjukdomar hänvisas till 44 kapitlet 2 § i strafflagen (39/1889) som innehåller bestämmelser om straff för hälsoskyddsförseelse. Enligt bestämmelsen i strafflagen ska den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot den skyldighet som påförts enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar dömas till böter eller fängelse i högst tre månader för hälsoskyddsförseelse.

I 89 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att om Institutet för hälsa och välfärd, regionförvaltningsverket, det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar konstaterar att spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras på något annat sätt ska polisen, räddningsmyndigheten, Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet eller Tullen på begäran av någon av dem lämna handräckning. En förutsättning för handräckningen är att den inte äventyrar utförandet av andra viktiga uppgifter som ska skötas av den myndighet som lämnar handräckning.

Enligt samma paragrafs 2 moment har Gränsbevakningsväsendet, utöver det som föreskrivs någon annanstans i lag, rätt att för utförande av handräckningsuppdrag stoppa fordon och reglera trafiken med iakttagande av 38 § i gränsbevakningslagen (578/2005) samt rätt att behandla hälsouppgifter som är nödvändiga för handräckningsuppdraget med iakttagande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019).

Enligt 89 § 2 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar har Gränsbevakningsväsendet, utöver det som föreskrivs någon annanstans i lag, rätt att för utförande av handräckningsuppdrag stoppa fordon och reglera trafiken med iakttagande av 38 § i gränsbevakningslagen (578/2005) samt rätt att behandla hälsouppgifter som är nödvändiga för handräckningsuppdraget med iakttagande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019).

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Nationella anvisningar om hälsokontroller vid gränsövergångar

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 26 januari 2021 förordat att social- och hälsovårdsministeriet kompletterar handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet har 28.1.2021 utfärdat ett styrbrev om begränsningsåtgärder för att hindra

spridningen av den nya virusvarianten och epidemin (VN/909/2021). Enligt brevet utgör de nya varianter av SARS-CoV-2 som har upptäckts ett nytt potentiellt betydande epidemiologiskt hot. Dessa virusvarianter sprider sig betydligt snabbare än coronavirusets tidigare subtyper och kan allvarligt hota hälso- och sjukvårdssystemets bärkraft.

I social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 3.2.2021 *Bekämpning av coronavirussmitta i den gränsöverskridande trafiken* (VN/2763/2021) konstateras att incidensen av covid-19-fall i flera länder är mångdubbelt så stor som i Finland, vilket innebär att vistelse i dessa länder medför en klart större risk för covid-19-smitta än i Finland. SARS-CoV-2-virusvarianterna kan leda till en epidemi som sprids betydligt snabbare än förut och till att hälso- och sjukvården överbelastas.

Enligt brevet beslutade regeringen vid statsrådets allmänna sammanträde den 22 januari att skärpa både gränstrafiken och test- och karantänrekommendationerna. Syftet med dessa åtgärder är att förhindra att coronaepidemin tar ny fart och spridningen av virusvarianten i Finland.

I social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 26.2.2021 *Bekämpning av coronavirussmitta i den gränsöverskridande trafiken* (VN/5304/2021) hänvisas till ett brev som ministeriet skickade 3.2.2021 och konstateras bland annat att det är skäl att ytterligare effektivisera verksamheten.

I social- och hälsovårdsministeriets styrbrev 30.3.2021 *Ändringarna i lagen om smittsamma sjukdomar gällande obligatorisk hälsokontroll och lämnande av uppgifter* (VN/9047/2021) konstateras det att bekämpningen av smitta som eventuellt sprids via personer som anländer till Finland är central för att hindra att epidemin och virusvarianter sprids. Effektiv, ändamålsenlig och proportionerlig bekämpning av smitta i den gränsöverskridande trafiken är möjlig endast genom att myndigheterna och de övriga instanserna vid gränsövergångsställena samarbetar intensivt och även beaktar de lokala förhållandena. Social- och hälsovårdsministeriet kräver att alla behöriga myndigheter ska agera på det sätt som situationen kräver och utöva alla sina befogenheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar för att förhindra att epidemin sprids.

Institutet för hälsa och välfärd har 4.2.2021 och 29.3.2021 gett anvisningar om testning vid gränsen för att förhindra spridningen av nya SARS-CoV-2-varianter som smittar lätt. THL rekommenderar att alla resenärer från riskländer hänvisas till coronatest vid gränsövergångsstället. THL anser att det för att kontrollera covid-19-epidemin och förhindra att nya virusvarianter sprids är nödvändigt att man vid gränsövergångarna så noga som möjligt följer THL:s rekommendationer om rutinerna för tester och karantän.

Hälsokontrollernas innehåll

Enligt social- och hälsovårdsministeriets styrbrev 30.3.2021 ansvarar kommunerna för organiseringen av hälsokontrollerna. Vad hälsokontrollen ska innehålla bestäms av den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som utför hälsokontrollen. Kontrollen ska till exempel innehålla ett covid-19-test alltid när det är nödvändigt. Under hälsokontrollen bedöms behovet av andra åtgärder för att förebygga smittspridning, såsom karantän- och isoleringsbeslut. Beslut om försättande i karantän eller om isolering fattas av den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar. I samband med hälsokontrollerna kan den ansvariga läkaren i kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet även fatta beslut om att en enskild person ska genomgå en obligatorisk hälsokontroll senare, som innefattar ett covid-19-test.

Nödvändigheten av obligatoriska hälsokontroller och av eventuella undersökningar ska bedömas också med tanke på barnets bästa. Det finns många internationella överenskommelser som är bindande för Finland och som bör beaktas vid beslutsfattande, och till exempel vid riktandet och genomförandet av obligatoriska hälsokontroller.

THL rekommenderar att alla resenärer från riskländer hänvisas till coronatest vid gränsövergångsstället. Om gränsövergångsstället inte har möjlighet att ta prover ska resenären söka sig till ett test i sin vistelse- eller boendekommun inom ungefär ett dygn från inresan.

Resenären behöver inte hänvisas till testet om han eller hon har ett negativt resultat av ett coronavirustest (PCR- eller antigen-test) som tagits högst 72 timmar före inresan eller ett tillförlitligt intyg över en tidigare covid-19-infektion. Det ska ha gått minst 11, men högst 180 dygn, från sjukdomens början eller positivt testresultat.

THL rekommenderar att alla resenärer som har symtom som passar in på covid-19 alltid ska hänvisas till hälsokontroll och coronavirustest oberoende av från vilket land de kommer.

THL rekommenderar dessutom att hälsomyndigheterna vid gränsövergångsstället samlar in och sänder person- och kontaktuppgifterna för de resenärer från riskländer som deltar i hälsokontrollen till myndigheterna för smittsamma sjukdomar på vistelse- eller boningsorten, som hänvisar resenärerna till ett andra coronavirustest tidigast 72 timmar efter inresan. Om resenären vistas i landet i mindre än 72 timmar eller om resenären tidigare haft en covid-19-infektion samlas inga uppgifter in för att hänvisa honom eller henne till ett test inom 72 timmar.

Enligt 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar är en person skyldig att överlämna de kontaktuppgifter som behövs till

hälsovårdsmyndigheterna. De nya coronavirusvarianterna har bedömts utgöra en mycket stor smittrisk för befolkningen.

En läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan sätta en person i en 14 dygn lång karantän, om det inte på ett tillförlitligt sätt kan säkerställas att eventuell smittspridning förhindras på något annat sätt.

Slutsatser

Ur ett samhällsligt perspektiv är det viktigt att förebygga spridningen av den smittsamma sjukdomen covid-19 för att medborgarnas grundläggande rätt till liv och trygghet ska kunna säkras. När det gäller att förebygga spridningen av covid-19-smitta består de centrala metoderna av att identifiera smittkällor och dem som exponerats för smitta samt att förhindra fortsatt smittspridning.

Regionförvaltningsverket har fått ett utlåtande av THL enligt vilket institutet anser att regionförvaltningsverken ska säkerställa att rutinerna för tester och karantän genomförs genom att förelägga obligatoriska hälsokontroller enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) för de resenärer som inom 14 dygn före inresan har vistats i länder där incidensen av covid-19 är högre än 25 / 100 000 personer / 14 dygn (s.k. riskländer).

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, Södra Karelen sjukvårdsdistrikt samt Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt har i sina utlåtanden bedömt att en obligatorisk hälsokontroll enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar är nödvändig för passagerare som anländer till gränsövergångsställen inom deras områden. Också Helsingfors och Vanda stads hälsovårdsmyndigheter har ansett att regionförvaltningsverkets beslut enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar om obligatorisk hälsokontroll av inresande fortfarande är nödvändigt.

På basis av regionförvaltningsverkets helhetsprövning är ett beslut enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar fortfarande nödvändigt vid gränsövergångarna inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands område. Regionförvaltningsverket förordnar med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar att alla personer som anländer till Finland från ett riskland via gränsövergångarna inom regionförvaltningsverkets verksamhetsområde omedelbart efter inresan ska genomgå en hälsokontroll som ordnas av Helsingfors stad, Vanda stad, Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt eller Kymmenedalens social- och hälsovårdssamkommun i syfte att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19.

I beslutet avses med personer som kommer från riskländer sådana personer som inom 14 dygn före inresan har vistats i ett land där incidensen av covid-19 överstiger 25 / 100 000 personer / 14 dygn.

Förordnandet gäller inte barn som är födda 2008 eller senare och inte heller transport- och logistikpersonal i deras arbetsuppgifter.

Förordnandet är i kraft under tiden 1.6.2021–30.6.2021.

Om en person som med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar har förordnats delta i hälsokontroll, men inte iakttar denna skyldighet kan den läkare i kommunen eller sjukvårdsdistriktet som ansvarar för smittsamma sjukdomar begära handräckning med stöd av 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Regionförvaltningsverket konstaterar vidare att om en person vägrar delta i en obligatorisk hälsokontroll enligt detta beslut kan bestämmelserna i 44 kapitlet 2 § i strafflagen bli tillämpliga. Enligt 44 kapitlet 2 § i strafflagen ska den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot den obligatoriska hälsokontrollen enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar dömas till böter eller fängelse i högst tre månader för hälsoskyddsförseelse, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Grundlagen (731/1999) 7, 22 §

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 14, 15, 16, 22, 60, 88 och 89 §

Strafflagen (39/1889) 44 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol. En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Detta beslut verkställs omedelbart med stöd av 91 § i lagen om smittsamma sjukdomar trots eventuellt överklagande.

YTTERLIGARE INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Nikunen, tfn 0295 016 000 (växeln).

direktör

Kristiina Poikajärvi

regionförvaltningsöverläkare

Laura Nikunen

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgIFT

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av detta beslut sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med 30.6.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida avi.fi/sv/offentliga-delgivningar.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Södra Karelen sjukvårdsdistrikt

Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt

Helsingfors stad

Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt

Kymmenedalens social- och hälsovårdssamkommun

Vanda stad

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningarna inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands område

Gränsbevakningsväsendets stab som ombes informera gränsövergångsställena i Södra Finland om beslutet

Tullen

Finavia Abp

Helsingfors Hamn Ab

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Avgiftsfritt